

0. Inleiding

Wat je gaat lezen

0. Inleiding

Wat je gaat lezen.....	0
Inleiding.....	2
Tekstopmaak.....	5
Inhoud.....	6
DANKWOORD.....	7

1. Nut van een persoonlijk wereldbeeld

2. De aarde in de kosmos

3. Leven op aarde

4. Kennis en organiseren

5. State of the world

6. Ken Jezelf

7. Je werkboek

Inleiding

In 2100 zijn onze kleinkinderen tussen de 75 en 95 jaar oud. Dat is even oud als hun overgrootouders vandaag, en die kennen ze. Terwijl ik naar foto's van die kleinkinderen kijk stel ik mij vaak de vraag

"Hoe ziet hun wereld er uit als zij oud zijn?".

Ligt de temperatuurstijging ten opzichte van pre-industriële tijden in 2100 dicht bij de verhoopte 1,5°C die politici van overal ter wereld op de klimaatconferentie van November 2021 in Glasgow nog voor ogen hadden? Of wordt de vrees van wetenschappers bewaarheid en warmt de aarde tussen 2,1 en 2,7°C op, of zelfs 3°C?

Hoe verwachten experts dat de wereld er in 2100 uit zal zien?

Klimaatexperts verwachten bij deze temperatuurstijging beduidend grotere woestijngebieden waar het té warm is om te leven, overbevolkte steden waar hittegolven het leven af en toe ondragelijk maken, verdwenen gletsjers, orkanen en tornado's met hevige wind en overvloedige neerslag, hevige bosbranden, stijgende zeespiegel waardoor kustgebieden onderlopen, stromen die droogvallen in de zomer, enz. Als klimaatexperts over iets pessimistisch zijn dan is het dat deze verschijnselen zich sneller voordoen dan verwacht op basis van hun modellen. Het zijn allemaal omstandigheden die miljoenen jaren geleden al eens op deze aarde heersten, maar dan met heel andere levensvormen en zonder de mens. Die levensvormen zijn overigens bijna allemaal vervangen door nieuwe! Dit terwijl onze aarde na een periode van 12.000 jaar van mild klimaat normaal naar een nieuwe ijstijd moet evolueren.

VN experts berekenden dat de bevolking toeneemt van acht miljard vandaag¹ tot 9,4 miljard in 2065 en tegen 2100 terug daalt naar 8,8 miljard. Hoeveel van hen zullen behoorlijk leven in 2100? Leeft de rest dan in de marge van de maatschappij? Hoe groot is de kans dat onze (klein)kinderen (niet) bij de gelukkigen zijn? Want ook in onze contreien zullen er genoeg mensen zijn die door ongelijkheid aan de rand van de samenleving leven.

Dit brengt mij als ouder en grootouder onvermijdelijk bij de vraag

"Geven wij de wereld goed door aan onze (klein)kinderen?"

of algemener geformuleerd

"Kunnen we met alle kennis, inzichten, technologieën en geldmiddelen van vandaag de wereld beter doorgeven aan onze (klein)kinderen dan wij die geërfd hebben van onze voorouders?"

¹ Volgens het "World Population Prospect rapport 2002" van november 2022

Deze vragen zijn niet nieuw. In het midden van vorige eeuw vroeg bio-filosoof Jonas Salk, uitvinder van het polio vaccin, zich al af "*Zijn we goede voorouders?*". Roman Krznaric maakte in 2020 deze vraag het centrale thema in zijn boek "*De Goede Voorouder. Lange termijn denken voor een korte termijn wereld*". De auteur zoekt daarin concrete methodes om lange termijn denken onderdeel te maken van hedendaagse besluiten en acties. Kunnen wij bijvoorbeeld iets leren van inboorlingen in Afrika en Australië die al vanouds "zeven generaties" ver denken?

Om de vragen "*Zijn we goede voorouders?*" en "*Geven we de aarde goed door?*" te beantwoorden moeten we zicht hebben op waar we vandaag staan qua toestand van de aarde, evolutie van onze samenleving en de manier waarop we hier gekomen zijn. We moeten nadenken over wat we persoonlijk kunnen bijdragen in het beter doorgeven van de wereld aan onze kleinkinderen en hun (klein)kinderen. Maar we moeten vooral nú in actie komen!

Dit verhaal reikt een gestructureerd wereldbeeld aan als denkmodel. In dat wereldbeeld

Hangt alles met alles samen door natuurwetten van de thermodynamica en biologie en interageert alles volgens principes van kwantummechanica en systeemtheorie. De mens is als organisme integraal onderdeel van de vier sferen (geo-, aqua-, aero- en biosfeer);

Wordt de samenhang tussen de sferen bedreigd door verschillende samenlevingsmodellen en huidig gebruik van wetenschap, technologie en kapitaal. Omdat we deze relaties inzien wordt de "Apocalyps van de klimaatverandering" een opportuniteit om religie, filosofie, kunst, wetenschap, technologie en kapitaal in te zetten voor een samenleving die rekening houdt met de eindige draagkracht van de planeet en zijn sferen;

Ben je persoonlijk verantwoordelijk voor de manier waarop je de wereld doorgeeft aan je (klein)kinderen en aan alle generaties van de toekomst!

"Wij hebben de aarde niet als een kostbare erfenis in beheer, maar wij hebben haar van onze kinderen te leen."

Antoine De Saint-Exupery

Dit wereldbeeld trekt één lijn vanuit de Gaia-Hypothese van James Lovelock, over de visie van David Graeber en David Wengrow op de evolutie van de oudste samenlevingen en de inzichten van Daron Acemoglu en James Robinson over historische evenwichten tussen staat en burgers naar de huidige oproepen van David Van Reybrouck en Eva Rovers voor actief burgerschap. Het is gestructureerd rond kosmos, leven, mens en jezelf. Het reikt ideeën aan om jou kracht te geven om de wereld op een persoonlijke manier beter door te geven. Daarnaast creëert dit wereldbeeld de wil om in actie te komen en te werken aan een betere wereld voor alle volgende generaties, met respect voor elkaar en vol vertrouwen in de goede afloop.

Dit wereldbeeld is essentieel optimistisch!

Het begin van het verhaal is behoorlijk taai en schetst het nut van een wereldbeeld, de samenhang van kosmos met het onvermijdelijk ontstaan van leven. Dit toont aan waar klimaatverandering vandaan komt en dat deze van alle tijden is. Daarna wordt nagegaan hoe de mens al sinds zijn ontstaan reageert op gebeurtenissen als klimaatverandering en epidemieën. Zo groeit het inzicht dat klimaatverandering te beheersen is! Het verhaal sluit af met opstellen van een persoonlijk actieplan en een oproep anderen mee te nemen in een constructieve aanpak.

Dit verhaal is **geen wetenschappelijke tekst** maar verwijst regelmatig naar natuurwetten, wetenschappelijk onderzoek en filosofische uitspraken. Dit verhaal heeft de ambitie tot actie aan te zetten a.d.h.v. een coherent wereldbeeld. Omdat wetenschappelijke inzichten evolueren is het de weergave van inzichten van vandaag die van tijd tot tijd dienen aangepast te worden aan nieuwe bevindingen.

Omdat lange teksten lezen niet voor iedereen is weggelegd is dit verhaal onderdeel van de website www.dewerldvolgenslubrates.be². Je kan er de volledige tekst downloaden onder de tab "**Concept**".

Naast deze conceptuele tekst zijn op de website ook beschikbaar

Een **korte versie** van de tekst die makkelijk leesbaar en verteerbaar is;

Een **blog** met korte teksten onder de hoofdingen Wetenschap & Technologie, Grote Verhalen en Filosofie die aansluiten bij de actualiteit of wetenschappelijke verslagen hertalen;

Contact: voor commentaar en om de auteur uit te nodigen voor een presentatie, panelgesprek of discussie sessie rond dit thema.

Door dit verhaal op verschillende manieren te brengen hoop ik dat één ervan jou een "Aha-ervaring" brengt waardoor je niet bij de pakken blijft zitten. Wacht niet op de overheid. Denk bij elke keuze die je maakt aan jouw kinderen, kleinkinderen, hun kinderen en volgende generaties. Zodat je in elke rol die je speelt kiest voor oplossingen die tot ver na 2100 een betere wereld doorgeven dan wat we er vandaag misschien van maken.

Geniet van deze tekst, maar vooral van de keuzes die je maakt voor je (klein)kinderen!

² Lubrates: een samentrekking van *Lucretius*, een Romeins dichter met een duidelijk beeld over de natuur en *Socrates* die mensen door vragen met hun gedrag confronteerde.

Tekstopmaak

Om vlot te lezen en focus te behouden zijn de teksten opgemaakt in verschillende formaten met volgende betekenissen

Dit standaard formaat is de normale voortgang van het verhaal

In dit formaat lees je interessante details, die kan je overslaan zonder de kern van het verhaal te missen

Kerngedachtes worden in dit formaat samengevat

Zo worden citaten meegegeven

Op deze manier wordt de brug geslagen tussen vorig en dit hoofdstuk of met volgende hoofdstukken

DE VERWIJZING NAAR HET WERKBOEK GEBEURT IN DIT FORMAAT.

Inhoud

Het nut van een persoonlijk wereldbeeld

We hebben allemaal een wereldbeeld, deels bewust, maar grotendeels toch onbewust. Dat wereldbeeld bepaalt elke beslissing en actie. We kunnen maar beter nadenken over ons wereldbeeld en het steeds scherper en explicieter maken in lijn met wat we van het leven willen maken.

De aarde in de kosmos

Binnen de kosmos is de Melkweg een sterrenstelsel, gevangen in de wetten van de zwaartekracht. Daarin is de zon een 4,5 miljard jaar oude ster waar de aarde als ruimteschip rond draait. De toestand op aarde is te begrijpen op basis van wetten van thermodynamica, kwantummechanica en de vele kringlopen die de aarde omsluiten als een levend organisme.

Leven op aarde

Biomassa is volgens de thermodynamica een logisch en integraal onderdeel van de aarde, net als stenen, water en lucht. Door natuurlijke selectie maakt de mens toevallig 0,01% deel uit van die biomassa.

Kennis en organiseren

Sinds de mens ontstond denkt die bewust na over het bestaan hier op aarde. We doen dat niet systematisch maar reageren eerder op gebeurtenissen in de omgeving, net zoals de kwantummechanica voorspelt. In de loop van de tijd ontwikkelde de mens religie, filosofie, wetenschap en technologie om de wereld en zijn rol daarin te begrijpen en te verrechtvaardigen. Met het inzicht dat alles in horten en stoten evolueert, interpreteren we het verleden, kijken we naar vandaag en formuleren voorstellen om de problemen aan te pakken.

State of the World

Met zicht op het ontstaan van de kosmos, kringlopen van leven en samenleven is het goed om stil te staan bij het impact van de doe-gerichte mens op kritische elementen van ons ruimteschip Aarde. Die impact wordt beschreven a.d.h.v. enkele grote historische verschuivingen en van concentratie aan broeikasgassen in de atmosfeer met bijhorende temperatuurstijging in de atmosfeer en verwachte veranderingen. Er worden enkele hoofdlijnen als uitweg geschetst.

Ken jezelf

In het grote verhaal van kosmos, aarde en mensheid speelt elk van ons tijdelijke maar duidelijke rollen. Als we beter begrijpen welke rollen we spelen en hoe we die individueel invullen, kunnen we ook beter bepalen hoe wij concreet een verschil kunnen maken om de wereld een stukje beter door te geven aan onze (klein)kinderen en hoe we anderen kunnen meetrekken in die aanpak.

Naar je werkboek

HET LAATSTE DEEL IS EEN WERKBOEK OM JE PERSOONLIJKE AANPAK TE BESCHRIJVEN. JE KAN HOOFDSTUK PER HOOFDSTUK OF HELEMAAL OP HET EINDE JE EIGEN WERELDBEELD NEERSCHRIJVEN. JE WORDT GAANDEWEG GESTIMULEERD OM NA TE DENKEN OVER JEZELF EN JE PERSOONLIJKE ACTIEPLAN TE DEFINIËREN EN OP TE VOLGEN IN ELK VAN JE ROLLEN.

DANKWOORD

Dit soort ideeën geraken maar opgeschreven als de nodige mensen je uitdagen om het beter te doen en / of je stimuleren om verder te doen.

De eerste proefversie werd met veel enthousiasme besproken met Patrick Le Roy. Een tweede versie werd becommentarieerd door een proefleesteam. Vooral Michèle Adams, Erik Libbrecht en zeker Simon Vanhoucke deden hun best om alles te begrijpen, uit de complexe zinnen te geraken en commentaar te formuleren. Soms op een terras dan weer binnen de beslotenheid van een vergaderruimte. Mijn dank voor jullie input want zonder die stond deze tekst veel minder ver.

Speciale dank gaat naar Ellen Delombaerde die alles heel precies nalas en corrigeerde op vorm en spelling. Daarnaast zet ze de website op, beheert die vult die aan met alle andere teksten. Dat doet ze met de hulp en ideeën van Ann Van Gent en AVG-Support.

Zonder het geduld van mijn echtgenote Mia zou dit nooit tot stand gekomen zijn. Zij verdroeg telkens weer dat ik achter de computer wegkroop om teksten te schrijven en te herwerken. Nu kan ze delen in het plezier dat het werk af is en zijn eigen leven kan leiden.

Ik kijk uit naar jullie ideeën over deze onderwerpen die verwerkt kunnen worden in een volgende versie,

Harelbeke-Stasegem,

December 2022